

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

«02» квітня 2025 р.

м. Івано-Франківськ

№ 154-Д

Про введення в дію рішення вченої
ради ХДУ від 31.03.2025
про затвердження Положення про
Український центр ромських студій
Херсонського державного університету

На підставі рішення вченої ради Херсонського державного університету
(протокол від 31.03.2025 № 14)

НАКАЗУЮ:

1. Увести в дію рішення вченої ради Херсонського державного університету від 31.03.2025.
2. Затвердити Положення про Український центр ромських студій Херсонського державного університету (додається).
3. Завідувачеві кафедри географії та екології Давидову О.В. до 07 квітня 2025 року забезпечити оприлюднення положення про Український центр ромських студій Херсонського державного університету на офіційному вебсайті кафедри географії та екології.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора Омельчука С.А.

Ректор

Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

Володимир Олексенко
Сергій Омельчук

Ознайомити: проректорів, деканів факультетів, завідувачів кафедр, керівників відділів і служб.

МОН України ХДУ	Український центр ромських студій Херсонського державного університету	Версія 1
--------------------	---	----------

Міністерство освіти і науки України

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Херсонського
державного університету від
02 квітня 2025 року № 154-Д

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР РОМСЬКИХ СТУДІЙ
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Івано-Франківськ
2025

МОН України ХДУ	Український центр ромських студій Херсонського державного університету	Версія 1
--------------------	---	----------

1. Загальні положення

1.1. Український центр ромських студій Херсонського державного університету – це науково-дослідна лабораторія кафедри географії та екології Херсонського державного університету, що об'єднує фахівців, діяльність яких прямо або опосередковано пов'язана з ромськими студіями.

1.2. Повне найменування центру українською мовою – Український центр ромських студій Херсонського державного університету, скорочене найменування «УЦРС», назва центру англійською мовою – Ukrainian Centre of Romani Studies (UCRS), назва центру ромською мовою (влахицький діалект) – Ла Украйнако цэнтро ваш рроманэ сытимата / La Ukrajinako centro vaš rromane sytimata.

1.3. УЦРС має свою символіку – логотип, корпоративні кольори та стиль.

2. Мета та завдання діяльності УЦРС

2.1. Метою створення УЦРС є поглиблене вивчення ромських спільнот в Україні, як тих, що залишаються на території країни, так і тих, що вимушено виїхали за кордон.

Завдання діяльності УЦРС:

- проведення соціологічних, демографічних, етнографічних та історичних досліджень ромської спільноти;
- популяризація ромської мови та культури;
- збір свідчень геноциду українських ромів під час Другої світової війни.

Такий комплексний підхід уможливить висвітлення ромської тематики з різних перспектив, підтримуючи як академічний, так і соціальний інтерес до цієї спільноти. Дослідження УЦРС також зосереджуються на процесах, пов'язаних з російським вторгненням (міграційні, інтеграційні процеси, трансформація традиційної культури ромів під впливом війни тощо).

2.2. Роботу центру спрямовано не лише в академічному, а й у соціальному контексті, адже роми стикаються з високим рівнем ксенофобії, що значною мірою обумовлено недостатньою інформованістю про них. Одним із ключових завдань центру є інформування громадськості в Україні та за її межами про реалії життя ромської громади, що сприятиме зменшенню негативних стереотипів та упереджень. Оскільки роми-переселенці в Україні та роми-мігранти в європейських країнах стикаються з

МОН України ХДУ	Український центр ромських студій Херсонського державного університету	Версія 1
--------------------	---	----------

3

різноманітними викликами, як-от інтеграція в місцеві громади, працевлаштування, правовий захист, доступ до освіти та подолання міжкультурних бар'єрів, робота центру матиме практичний вплив на поліпшення становища ромської громади та підтримку її адаптації в нових умовах.

2.3. Центр є освітнім і науковим хабом для досліджень молодих учених і студентів, як ромського походження, так і представників інших національностей, які цікавляться ромською тематикою. Одним із напрямів роботи є профорієнтація серед ромської молоді для заохочення здобуття середньої та вищої освіти, зокрема в Херсонському державному університеті, що має сприяти розширенню можливостей для соціальної і професійної самореалізації ромів. Завдяки створенню доступу до ресурсів, баз даних і архівів, а також можливості участі в міжнародних проєктах і конференціях, студенти (ромські і не ромські), які прагнуть займатися ромською тематикою, матимуть змогу здобувати досвід у різних дисциплінах: географії, соціології, культурології, мовознавстві, історії та ін. Це сприятиме розвитку нового покоління дослідників, залучених до роботи з етнічними та культурними питаннями.

3. Напрями діяльності УЦРС

3.1. Напрями діяльності УЦРС містять такі види діяльності:

- проведення наукових досліджень;
- проведення наукових та науково-практичних конференцій, семінарів, організація мистецьких заходів;
- диджиталізація та оброблення наявних архівних матеріалів: транскрибування аудіозаписів (етнографічних, лінгвістичних, соціологічних), оцифрування архівних фотографій, обробка відеоархіву (свідчення ромів Херсонської, Запорізької та інших областей про геноцид ромів під час Другої світової війни);
- розширення архіву, створення бібліотеки та бази даних;
- створення та адміністрування вебсайту УЦРС з цифровим архівом та сторінок у соціальних мережах;
- робота з ромськими громадами, зокрема проведення освітніх та профорієнтаційних заходів;
- створення відеокурсу «Ромознавство» та інших ромознавчих курсів, розроблення дисциплін вільного вибору та сертифікаційної програми «Ромознавство»;

МОН України ХДУ	Український центр ромських студій Херсонського державного університету	Версія 1
--------------------	---	----------

- участь у міжнародних проєктах;
- реалізація ініціативної теми «Етнічні меншини України в умовах російської-української війни та міграцій»;
- розширення команди центру шляхом залучення до співпраці провідних ромологів з Європи, а також молодих українських студентів, які мають потенціал стати науковцями;
- розширення міжнародних зав'язків і створення співпраці з науковими центрами та університетами Європи, які займаються не лише ромською темою, але й суміжними напрямками досліджень.

4. Структура та керівні органи УЦРС

4.1. До складу УЦРС входять громадяни України та інших держав, які були прийняті голосуванням на засіданні Бюро УЦРС.

4.2. УЦРС очолюється Бюро, яке призначається наказом ректора. Максимальна кількість учасників Бюро – 5 осіб.

4.3. Ведення документообігу здійснюється Секретарем Бюро УЦРС, який обирається з числа учасників Бюро;

4.4. Бюро ініціює та реалізовує проєкти, направлені на досягнення мети діяльності УЦРС;

4.5. За потреби в рамках УЦРС створюються профільні секції, які очолюються координаторами секцій.

5. Фінансові засади роботи УЦРС

5.1. Український центр ромських студій (УЦРС) не є юридичною особою і працює на громадських засадах як науково-дослідна лабораторія кафедри географії та екології Херсонського державного університету.

5.2. Фінансування дослідницьких та соціальних проєктів здійснюється за рахунок залучених коштів, зокрема в межах співпраці з громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування.

МОН України ХДУ	Український центр ромських студій Херсонського державного університету	Версія 1
--------------------	---	----------

6. Заключні положення

6.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження і може бути змінене або доповнене на основі рішень вченої ради університету, відповідно до змін у законодавстві або потреб університету.

6.2. УЦРС може бути реорганізований або ліквідований за рішенням вченої ради університету з урахуванням потреб університету та наявних ресурсів. Процедура реорганізації або ліквідації здійснюється відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних актів університету.

Доцент кафедри географії та екології

Микола Гоманюк

Погоджено:

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Олексій Саковніч